

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē
॥ daśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ daśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇasya strīṇāṃ vilāpaḥ

rāvaṇaṃ nihataṃ śrutvā
rāghavēṇa mahātmanā |
antaḥpurād viniṣpētū
rākṣasyaḥ śōkakarśitāḥ ॥ 6.110.1 ॥

vāryamāṇāḥ subahuśō
vēṣṭantyaḥ kṣitipāṃsuṣu |
vimuktakēśyaḥ śōkārtā
gāvō vatsahatā iva ॥ 6.110.2 ॥

uttarēṇa viniṣkramya
dvārēṇa saha rākṣasaiḥ |
praviśyāyōdhanaṃ ghōraṃ
vicinvantyō hataṃ patim ॥ 6.110.3 ॥

āryaputrēti vādinyō
hā nāthēti ca sarvaśaḥ |
paripētuh kabandhāṅkāṃ
mahīṃ śōṇitakardamām ॥ 6.110.4 ॥

tā bāṣpaparipūrṇāksyō
 bhartṛśōkaparājitāḥ |
 kariṇya iva nardantyaḥ
 karēṇvō hatayūthapāḥ || 6.110.5 ||

dadrśustā mahākāyaṃ
 mahāvīryaṃ mahādyutim |
 rāvaṇaṃ nihaṭaṃ bhūmau
 nīlāñjanacayōpamam || 6.110.6 ||

tāḥ patim sahasā dṛṣtvā
 śayānaṃ raṇapāṃsuṣu |
 nipētustasya gātrēṣu
 cchinnā vanalatā iva || 6.110.7 ||

bahumānāt pariṣvajya
 kācidēnaṃ rurōda ha |
 caraṇau kācidālambya
 kācit kaṇṭhē'valambya ca || 6.110.8 ||

utkṣīpya ca bhujau kācid
 bhūmau suparivartatē |
 hatasya vadaṇaṃ dṛṣtvā
 kācinmōhamupāgamat || 6.110.9 ||

kācidaṅkē śiraḥ kṛtvā
 rurōda mukhamīkṣatī |
 snāpayantī mukhaṃ bāṣpai -
 stuṣārairiva paṅkajam || 6.110.10 ||

ēvamārtāḥ patim dr̥ṣṭvā
rāvaṇam nihataṃ bhuvi |
cukruśurbahudhā śōkād
bhūyastāḥ paryadēvayan || 6.110.11 ||

yēna vitrāsitaḥ śakrō
yēna vitrāsitō yamaḥ |
yēna vaiśravaṇō rājā
puṣpakēṇa viyōjitaḥ || 6.110.12 ||

gandharvāṇāmṛṣṭīnām ca
surāṇām ca mahātmanām |
bhayaṃ yēna raṇē dattaṃ
sō'yaṃ śētē raṇē hataḥ || 6.110.13 ||

asurēbhyaḥ surēbhyo vā
pannagēbhyo'pi vā tathā |
bhayaṃ yō na vijānāti
tasyēdaṃ mānuṣād bhayam || 6.110.14 ||

avadhyō dēvatānām ya -
stathā dānavarakṣasām |
hataḥ sō'yaṃ raṇē śētē
mānuṣēṇa padātinā || 6.110.15 ||

yō na śakyaḥ surairhantuṃ
na yakṣairnāsuraistathā |
sō'yaṃ kaścividivāsattvō
mṛtyuṃ martyēna lambhitaḥ || 6.110.16 ||

ēvaṃ vadantyō rurudu -
 stasya tā duḥkhitāḥ striyaḥ |
 bhūya ēva ca duḥkhārtā
 vilēpuśca punaḥ punaḥ || 6.110.17 ||

aśṛṅvatā tu suhrdāṃ
 satataṃ hitavādinām |
 maraṇāyāhṛtā sītā
 rākṣasāśca nipātitaḥ |
 ētāḥ samamidānīm tē
 vayamātmā ca pātitaḥ || 6.110.18 ||

bruvāṇō'pi hitaṃ vākya -
 miṣṭō bhrātā vibhīṣaṇaḥ |
 dṛṣṭaṃ paruṣitō mōhāt
 tvayā'tmavadhakāṅkṣiṇā || 6.110.19 ||

yadi niryātita tē syāt
 sītā rāmāya maithilī |
 na naḥ syād vyasanaṃ ghōra -
 midam mūlaharaṃ mahat || 6.110.20 ||

vṛttakāmō bhavēd bhrātā
 rāmō mitrakulaṃ bhavēt |
 vayaṃ cāvidhavaḥ sarvāḥ
 sakāmā na ca śatravaḥ || 6.110.21 ||

tvayā punarnṛśaṃsēna
 sītāṃ saṃrundhatā balāt |

rākṣasā vayamātmā ca
trayaṃ tulyaṃ nipātitaṃ || 6.110.22 ||

na kāmakāraḥ kāmaṃ vā
tava rākṣasapuṅgava |
daivaṃ cēṣṭayatē sarvaṃ
hataṃ daivēna hanyatē || 6.110.23 ||

vānarāṇaṃ vināśō'yaṃ
rākṣasānāṃ ca tē raṇē |
tava caiva mahābāhō
daivayōgādūpāgataḥ || 6.110.24 ||

naivārthēna ca kāmēna
vikramēṇa na cājñayā |
śakyā daivagatirlōkē
nivartayitumudyatā || 6.110.25 ||

vilēpurēvaṃ dīnāstā
rākṣasādhipayōṣitaḥ |
kurarya iva duḥkhārtā
bāṣpaparyākulēkṣaṇāḥ || 6.110.26 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikiyē ādikāvyē
yuddhakāṇḍē daśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||